NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Priemyselná 2, 824 73 Bratislava 26

Kancelária predsedu
Odbor komunikácie a styku s verejnosťou

Predseda NKÚ zaslal najvyšším ústavným činiteľom zásadné zistenia kontrolórov

Koncom roka 2016 zaslal predseda Najvyššieho kontrolného úradu SR Karol Mitrík v poradí už štvrtú sumárnu informáciu o zásadných zisteniach kontrolórov trom najvyšším ústavným činiteľom. Naďalej tak plní jednu z priorít národnej kontrolnej autority, a to oboznamovať o významných zisteniach úradu nielen verejnosť prostredníctvom médií, ale aj samotných ústavných činiteľov.

NKÚ SR v štvrtom štvrťroku realizoval deväť kontrolných akcií v 115 kontrolovaných subjektoch. Kontrolné akcie boli zamerané na hospodárenie v Štátnej pokladnici a Slovenskej konsolidačnej, a.s., na verejné financie a majetok zdravotníckych zariadení, na vynakladanie prostriedkov na priemyselné parky, na kontrolu a implementáciu vybraných projektov financovaných Švajčiarskym finančným mechanizmom. V oblasti samosprávy NKÚ SR preveril účinnosť verejných prostriedkov vynaložených na komunálne služby, účtovníctvo a rozpočtovníctvo samosprávy a evidenciu a nakladanie s pozemkami obcí. V tomto štvrťroku úrad zároveň splnil svoju zákonnú povinnosť a predložil do Národnej rady SR stanovisko k návrhu štátneho rozpočtu SR na rok 2017.

Zistenia NKÚ SR

V rámci overovania účtovnej závierky v Štátnej pokladnici úrad zistil, že tieto neobsahovali komentár k významným položkám a medziročným prírastkom majetku. Zmluvy na opravy a udržiavanie majetku boli uzatvorené s nejednoznačne špecifikovanými zmluvnými podmienkami. Pri zaraďovaní a odpisovaní majetku Štátna pokladnica nevychádzala z praxou overenej doby jeho použiteľnosti, čo sa prejavilo vo vysokej miere odpísaného majetku. Až v 86 % prípadov nezodpovedala doba použiteľnosti jeho skutočnému opotrebeniu. Nedostatky boli zistené aj v oblasti verejného obstarávania tovarov a služieb, v preukázateľnosti účtovných záznamov, ako aj v účinnosti vnútorného kontrolného systému.

Na základe kontroly hospodárenia Slovenskej konsolidačnej, a.s. možno konštatovať, že výsledky hospodárenia za kontrolované obdobie boli v súlade s účtovnými závierkami za roky 2013 a 2014, zostavenými ako riadnymi individuálnymi účtovnými závierkami podľa zákona o účtovníctve a opatrenia Ministerstva financií SR k účtovnej závierke. NKÚ SR však konštatoval, že pri tvorbe a použití rezerv na pohľadávky postúpené z krajských riaditeľstiev PZ SR, zo spoločnosti Veriteľ, a. s., a zo zdravotných poisťovní nebola v roku 2013 dodržaná zásada opatrnosti na riziká a straty podľa postupov účtovania pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Rezerva na uvedené postúpené pohľadávky bola totiž vytvorená v hodnote o 1 079 353 eur nižšej, čím bol v roku 2013 nesprávne vykázaný výsledok hospodárenia.

Kontrola bola vykonaná aj v Slovenskej inovačnej a energetickej agentúre (SIEA). Na realizáciu 24 priemyselných parkov bolo z prostriedkov štrukturálnych fondov Európskej únie (EÚ) a štátneho rozpočtu čerpaných celkom 110 705 265 eur. V súvislosti s monitorovaním plnenia merateľných ukazovateľov NKÚ SR poukázal na to, že kontrolný mechanizmus na overovanie počtu novovytvorených pracovných miest nezabezpečuje pre SIEA dostatočné uistenie o správnosti vykázania počtu tohto merateľného ukazovateľa. Najvyššia kontrolná inštitúcia zistila, že aj keď vznikli investične pripravené plochy, ktoré sú využívané na podnikateľské aktivity, resp. sú pripravené na začatie podnikateľských aktivít a bol naplnený cieľ tohto typu projektov, vo väčšine priemyselných parkov nedošlo k naplneniu merateľných ukazovateľov výsledku a dopadu. Tým bol znížený pozitívny dosah priemyselných parkov na zamestnanosť a rozvoj regiónov.

Daniela Bolech Dobáková	Mobil	Telefón	E-mail	Webové sídlo
hovorkyňa	+421 918 765 103	+421 2 501 14 451	daniela.bolech@nku.gov.sk	www.nku.gov.sk

Kontrolóri v rámci prvej etapy prierezovej kontrolnej akcie v zdravotníctve ukončili kontroly v deviatich nemocniciach, ktoré sú príspevkovými organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti rezortu zdravotníctva. Okrem chýb vo vedení účtovníctva, dodržiavaní rozpočtových pravidiel kontrolóri upozornili na nedostatky vo vedení majetku a taktiež nastavení obchodných súťaží. A práve zistenia pri obstarávaní zdravotníckej techniky nad 200-tisíc eur boli odstúpené orgánom činným v trestnom konaní.

Financovanie projektov z prostriedkov Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce NKÚ SR v pozícii orgánu auditu preveril riadenie, kontrolu a implementáciu vybraných projektov, ktoré sú financované Švajčiarskym finančným mechanizmom vo výške 66 866 mil. CHF na päťročné obdobie záväzku a 10-ročné obdobie vyplácania. V roku 2015 sa dynamika implementácie Programu švajčiarsko-slovenskej spolupráce reálne zvýšila. Väčšia časť projektov už bola zrealizovaná a ich výsledky sú overiteľné, aj napriek mnohým, pri ich príprave a odsúhlasovaní nepredvídateľným zmenám v legislatíve, či pri zmenách vonkajších alebo vnútorných podmienok. S vysokou pravdepodobnosťou budú v roku 2016 úspešne ukončené aj zostávajúce individuálne projekty.

Na úrovni miestnej a regionálnej samosprávy NKÚ SR uzavrel v štvrtom štvrťroku tri kontrolné akcie. Jednou z nich preveril účinnosť vynaložených verejných prostriedkov na komunálne služby v 30 obciach a štyroch mestách s viac ako 2 000 obyvateľmi. Výsledky kontrol poukázali na skutočnosť, že programové dokumenty neplnia svoju strategickú funkciu a sú viac-menej formalitou. Aby sa táto situácia zmenila a bolo možné zodpovedne zhodnotiť účinnosť použitých prostriedkov v komunálnych službách, je nevyhnutné postupnými krokmi zvyšovať dôležitosť a význam programového rozpočtovania a tvorby strategických programov vôbec.

Kontrolóri sa zamerali aj na účtovníctvo a rozpočtovníctvo v 27 obciach. Na základe ich zistení možno konštatovať, že rozpočet neplnil funkciu základného finančného nástroja, ktorým sa riadi financovanie úloh obce. Kontrolované obce nevenovali dostatočnú pozornosť rozpočtovaniu príjmov a výdavkov tak, aby boli v rozpočte zabezpečené reálne potreby pre výkon samosprávnych funkcií. Kontrola preukázala, že obce s malým objemom rozpočtu bez výraznej podpory zo štátneho rozpočtu a fondov EÚ nie sú schopné realizovať rozvojové programy. Nedostatky boli zistené aj pri dodržiavaní zákona o rozpočtových pravidlách pre verejnú správa a pre územnú samosprávu, zákona o verejnom obstarávaní, o slobodnom prístupe k informáciám, ako aj vo fungovaní vnútorného kontrolného systému.

V ďalších 32 obciach NKÚ SR vykonal kontrolu evidencie a nakladania s pozemkami obcí, ktoré vybral na základe finančnej analýzy z celkového počtu obcí, neevidujúcich pozemky v účtovníctve. Skutočná rozloha neevidovaných pozemkov vybraných obcí bola 5,21 mil. m^2. Tieto obce v roku 2015 hospodárili s rozpočtovými príjmami v sume 7,40 mil. eur a výdavkami v sume 7,15 mil. eur. Predpokladaná hodnota neevidovaných pozemkov bola 4,30 mil. eur, čo v porovnaní s rozpočtom zvýrazňuje dôležitosť správnej evidencie majetku. Do konca roku 2015 tri obce čiastočne zaevidovali a sedem obcí ocenilo a zaevidovalo všetky pozemky. Zostávajúcich 22 obcí svoje pozemky o výmere 3,66 mil. m^2 neocenilo a nezaevidovalo do účtovníctva. Hodnota majetku týchto obcí by sa zvýšila o 3,48 mil. eur, čo predstavuje zvýšenie v jednotlivých obciach v rozpätí od takmer 11 % do 450 %. Nesprávne vykazované údaje o majetku obce zasielali Ministerstvu financií Slovenskej republiky (DataCentrum), ktoré boli súčasťou súhrnných údajov verejnej správy. NKÚ SR zistil nedostatky aj pri nakladaní s pozemkami. Kontrolné systémy obcí boli vyhodnotené ako neúčinné a kontrolné mechanizmy nastavené v obciach ako nepostačujúce.

Hovorkyňa	Mobil	Telefón	E-mail	Webové sídlo
Daniela Bolech Dobáková	+421/918/765 103	+421/2/501 14 451	Daniela.bolech@nku.gov.sk	www.nku.gov.sk